AVİM Yorum • No: 2026 / 23 • Mart 2026

TÜRKİYE ERMENİLERİ PATRİĞİ SAHAK II'NİN SON AÇIKLAMALARI VE GÖREVİNİN SINIRLARI

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Türkiye Ermenileri Patriği Sahak II, geçtiğimiz günlerde Katolikos Karekin IInin devam eden soruşturmasından ötürü konulan yurt dışına çıkış yasağı sebebiyle Avusturyada toplanan Piskoposlar Toplantısı vesilesiyle, Yüksek Ruhani Konsey eş başkanı sıfatıyla[1] bir mesaj yayınlamıştır. Patrik Sahak II, söz konusu mesaj ile daha önce de incelediğimiz[2] ve görev tanımının sınırlarını aşan davranışlarına bir yenisini eklemiştir.[3]

Yayınlanan mesajda dikkat çeken noktalardan ilki, Sahak IInin, Kilise yönetimi ile Paşinyanın arasında süregelen gerilimin Ermenistanın iç meselesi olduğunu ifade etmesi olmuştur. Mevzubahis gerilimin Ermenistan'ın iç siyasi gerilimlerinin ve yaklaşan seçimlerin bir yansıması olarak değerlendirildiğini ifade eden Patrik, bu ifadesi ile Türkiye Ermenileri Patriği olarak üstlendiği görevin sınırlarının dışına çıkmakla kalmayıp aynı zamanda tabiiyetinde bulunduğu ülkenin siyasi çizgisini de görmezden gelerek hareket ettiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Adı geçen, mesajında diaspora Ermenilerinden bahsederken biz ifadesini kullanmış, bu yolla patriği olduğu Türkiyedeki Ermeni toplumunu diasporanın parçası ilan etmiştir. Diaspora kavramının Türkiyede yaşayan Ermeniler için kullanılması doğru değildir; Türk Ermenileri, Ermenistandan Türkiyeye göçmüş değildirler. Ermenistan Cumhuriyeti 1991 yılında kurulmuştur, Türk Ermenileri ise bu tarihten çok daha uzun zaman önce Türkiye (ya da Osmanlı Devleti) topraklarında yerleşik haldedir. Bir Türk Ermenisi, Ermenistana seyahat etmek isteyebilir, göç etmek isteyebilir ve hatta özlem duyabilir. Fakat bunlar kişisel duygulardır, bu kişisel duygulardan yola çıkarak sosyolojik bir terimin Türkiyedeki Ermenileri nitelemek amacıyla kullanılması soru işareti yaratmaktadır. Bununla birlikte Türk Ermenilerini diaspora olarak nitelendirmek, onları Türk tabiiyetinden bağımsız bir kopuntu olarak tasvir etmek anlamına gelmektedir ki hem Türk kanunları hem de toplumsal gerçekler bu niteleme ile asla uyuşmamaktadır.[4]

Patrik Sahak IInin yayınladığı mesajda dikkat çeken bir diğer nokta da Türkiye Ermenileri Patrikliği ifadesi yerine Konstantinapol Patrikliği □: □□□□□ Պատրիարք[5] ifadesinin kullanılmış olmasıdır. Artık yalnızca Türk düşmanı kesimlerin kullandığı bu ifadenin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve görevi Türkiyedeki Ermenilere dini rehberlik yapmak olan Sahak II tarafından kullanılmış olması üzücü ve endişe vericidir.

Patrikhanenin resmi adı Türkiye Ermenileri Patrikliğidir. Yani Patrik yalnızca uygunsuz bir terim kullanmakla kalmamış, patrikhanenin resmi adını da telaffuz etmekten kaçınmıştır.

Görüldüğü üzere Patrik Sahak II, göreve geldiği dönemden oldukça uzak bir yaklaşım içindedir. Göreve geldiğinde olması gerektiği gibi Türkiyenin menfaatlerini savunan, Ermenistandaki iç çekişmelere karşı mesafesini koruyan ve dini rehberlik görevini yerine getiren adı geçen, günümüzde doğrudan Ermenistanın iç işlerine dâhil olmakta ve bunu yaparken de Türk Ermenilerine karşı sorumluluklarını ötelemektedir. Türk Ermenileri, Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağı ile bağlı Ermeni kökenli Hristiyan bireylerden oluşmaktadır. Sahak Ilın bu topluluğun dini rehberliğini üstlenmesinin Ermenistanda Kilise ve yönetim çatışması ile bir bağlantısı yoktur. Türk Ermenilerinin temsilcisi sıfatını üstlenen adı geçenin bu sıfatını aşan demeçleri hem Türkiyenin Güney Kafkasyada benimsemiş olduğu barış, refah ve istikrarı önceleyen politikasına hem de Türk Ermenilerinin menfaatlerine ters çıktılar doğurma riski taşımaktadır.

Gün geçtikçe açıklamaları sertleşen ve kelimeleri keskinleşen Patrikin; Türk Ermenilerini diaspora olarak nitelemek, Patrikhanenin resmi adını kullanmaktan kaçınmak ve direkt olarak Ermenistanın iç işleri ile alakalı sorunlara dahil olmak gibi hem görevi hem de vatandaşı olduğu ülkenin çıkarları ile ters düşen hareketlerin yoğunluğunu artırmaktadır. Vazifesinin gereklerini göz ardı edip diaspora Ermenilerinin dini görüşlerine hitap etmeye ve bu yolla bir otorite tesis etmeye çalışan adı geçen, defaatle belirtildiği üzere Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır. Kendisinin sahip olduğu tek otorite de Türk Ermenilerinin dini yetkilisi olmasından ileri gelmektedir. Yukarıda bahsi geçen davranışları ve genel itibarıyla son dönemde gösterdiği tavır bu sebeple yadırganmaktadır.

**Görsel: Agos*

[1] Supreme Spiritual Council, *Armenian Apostolic Holy Church Mother See of Etchmiadzin*, https://www.armenianchurch.org/en/Supreme%20Spiritual%20Council/.

[2] Selenay Erva Yalçın, Patrik Maşalyan ve Patrikhane İçin Tüzel Kişilik Talebi, *AVİM*, 27 Ocak 2026, https://avim.org.tr/tr/Yorum/PATRIK-MASALYAN-VE-PATRIKHANE-ICIN-TUZEL-KISILIK-TALEBI.

[3] Անհանգիստ շարժումներ՝ Թուրքիայից. Սահակ Բ. Պատրիարքը՝ Եպիսկոպոսաց հավաքի մասին, *168.am*, 25 Şubat 2026, https://168.am/2026/02/25/2367977.html?fbclid=IwY2xjawQM3TtleHRuA2FlbQIxMQBzcnRjBmFwcF9pZBAyMjIwMzkxNzg4MjAwODkyAAEefMAZvB7hkovS_Cea2SdQMnSnSKI8ImVqmj2inajq7sh8BkDKIMxcWJ-f5PY_aem_8VDt621u4jPs6tpDb1XyPw.

[4] Daha fazla bilgi için bkz.: Mehmet Oğuzhan Tulun, Türkiye Ermenilerini

Diasporalaştırma Çabaları IV*AVİM*, 13 Şubat 2020, https://avim.org.tr/tr/Yorum/TURKIYE-ERMENILERINI-DIASPORALASTIRMA-CABALARI-IV.

[5] Söz konusu Ermenice kelimenin çevirisi polistir ve Konstantinapolis sözcüğü yerine kullanılmaktadır. Çeviriyi yapan sayın meslektaşım Tuğçe Tecimere teşekkür ederim.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 AVİM misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "TÜRKİYE ERMENİLERİ PATRİĞİ SAHAK II'NİN SON AÇIKLAMALARI VE GÖREVİNİN SINIRLARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 23. Mart 03. Erişim Ekim 30, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/TURKIYE-ERMENILERI-PATRIGI-SAHAK-II-NIN-SON-ACIKLAMALARI-VE-GOREVININ-SINIRLARI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır